

**Projev Petra Fialy,
předsedy vlády České republiky,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
26. ledna 2024**

Vážený pane předsedo Senátu, vážený pane předsedo Federace židovských obcí, excelence, dámy a pánové,

připomínáme si mezinárodní Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti, jenž připadá na zítřejší výročí dne, kdy byl v roce 1945 osvobozen osvětimský koncentrační tábor.

Holocaust se stal největším zločinem v moderních dějinách Evropy. Připravil o život miliony Židů, Romů, příslušníků nejrůznějších menšin, odpůrců nacistů a dalších obětí.

Všechno to byli lidé, kteří se ničím neprovinili. Zaplatili svým životem jenom za to, že se něčím lišili. Byli v této zemi i jinde v Evropě doma – a pak jednoho dne nepochopitelně ze dne na den zmizeli.

Je důležité, abychom si připomínali jejich osudy, a já chci poděkovat všem, státům, institucím, muzeím i jednotlivcům, kteří se o to snaží.

Holocaust se pro generace lidí na celém světě stal klíčovým milníkem naší historie. Naléhavě nám připomíná, že se v lidech kromě dobra skrývá i zlo, a my se musíme neustále snažit, aby nedostalo příležitost ovládnout naši společnost.

Zkušenost Holocaustu stvořila všeobecně přijímanou společenskou dohodu. Étos celého poválečného světa byl založen na heslu NIKDY VÍC.

Bylo to heslo naléhavé a pro všechny srozumitelné. Znamenalo, že jsme se poučili. Že si uvědomujeme, jak nebezpečné je ukázat na někoho prstem a dát mu vinu za mé vlastní problémy.

Jak krátkozraké je dát průchod nenávisti a dívat se stranou, když se s kýmkoli přestane zacházet jako s lidskou bytostí.

Tento étos jako by teď slábl. Heslo NIKDY VÍC se vytrácí a snaží se jej přehlušit jiná hesla. Slyšíme je v nenávistných antisemitských výkřicích na protizraelských demonstracích po celé Evropě, které vyvolala nedávná vlna nepochopitelného násilí v Izraeli.

Každý den zaznívají na sociálních sítích, kde lehkomyšlně vyzývají k likvidaci té či oné etnické skupiny.

Mělo by nás to znepokojoval. Vzrůstající antisemitismus a etnická nenávist je vždy dobrým „lakmusovým papírkem“ toho, že se západním světem není něco v pořádku.

Přichází, když lidé začínají zapomínat na ono zásadní historické poučení, že zlo je nám v každém okamžiku blízko a může se mezi nás kdykoli vrátit.

Proto projevy násilí nesmíme tolerovat.

Snažme se prosím všichni mluvit s lidmi, které zaslepuje nenávist, neznají historii nebo si neuvědomují, co všechno hrozí, když lidé začnou přijímat agresí jako něco běžného či dokonce příznivého.

My všichni máme společnou odpovědnost chránit slabší a bojovat proti nenávisti. V každé době. Každý den. Děkuji vám.